

**Беккожина Нуржамал**

*Маңғыстау облысы, Ақтау қаласы, №20 жалпы орта білім беру мектебінің  
көркем еңбек пәні мұғалімі*

## **Жаңартылған білім мазмұнында оқушылардың шығармашылық қабілеттерін арттыру жолдары**

Дүние жүзіндегі елдердің орта білім беру жүйелері «XXI ғасырда табысты болу үшін балалар нені үйренуі керек?» және «Оқушыларды оқытудың ең тиімді әдісі қандай?». Бұл сұрақтар білім беру бағдарламасымен және оны жүзеге асыру процесінде тиісті оқыту әдістемесімен тығыз байланысты.

Қазақстанда қазірдің өзінде жаһандық сын-қатерлерге сәйкес орта білім беру жүйесін дамыту бойынша жұмыс жүргізілуде. Қазақстан Республикасының жалпы орта білім берудің мемлекеттік стандартында тұжырымдалған білім берудің түйінді құндылықтары мен мақсаттары мектеп түлектерінің жалпы білім деңгейін арттыруға, инновациялар мен көшбасшылықты іске асыру үшін қажетті дағдыларды қалыптастыруға, халықаралық тәжірибені ескере отырып, мектептегі білім беру мазмұнының парадигмасы арқылы ұлттық бірегейлікті дамытуға бағытталған. Жаңартылған білім беру бағдарламасы мен критериалды бағалау жүйесін жүзеге асыру алға қойылған мақсаттарға қол жеткізу бойынша тапсырмалардың бірі болып табылады.

Жаңартылған оқу бағдарламасының ерекшелігі «Көркем еңбек» интеграцияланған пәнін енгізу болып табылады. Ол кеңістіктік және визуалды көріністерді, қиял мен байқауды қамтамасыз ететін әр түрлі шығармашылық іс-әрекеттегі көркемдік және технологиялық білімді, дағдыларды қалыптастыруға бағытталған.

Көркем еңбекке үйрету идеяларды, ойлар мен сезімдерді жеткізетін ерекше бастапқы визуалды тілдің дамуына ықпал етеді. Бейнелеу өнері мұғалімінің бейнелеу өнерін оқыту процесінде осы философияны бөлісуі және жүзеге асыруы өте маңызды. Сонымен қатар, бейнелеу өнерін оқыту – бұл оқушылардың дағдыларын, білімі мен түсінігін дамыту мен оқу процесінде оқушылардың жеке шығармашылығын ынталандыру арасындағы тепе-теңдік. Шешуші фактор - бұл пән визуалды бағалау құралдарымен оқытылады және бағаланады.

Эйзнердің (1972) пікірі бойынша: «Білім берудегі өнердің басты құндылығы - бұл жеке адамның тәжірибесіне және оның әлемді түсінуіне қосқан ерекше үлесі. Бейнелеу өнері адам санасының аспектісімен айналысады, ол басқа формаға әсер етпейді: визуалды форманы эстетикалық тұрғыдан қарау». Бейнелеу өнері - бұл ең алдымен визуалды формамен айналысатын және «көркем тіл» түсінігін дамытатын визуалды әдіс. Оқушылар әр түрлі көркемдік процестер мен жауаптар арқылы әртүрлі визуалды элементтер туралы білімді дамыта отырып, бұл не екенін және оны қалай қолдану керектігін білуі керек.

Бейнелеу өнерін оқытудағы ең жақсы тәжірибе көркемдік оқытудың ішкі жағынан жүретінін мойындайды, өйткені студенттер суретшілер сияқты ойлайды және әрекет етеді. Модельдеу және көрсету өте маңызды, бірақ мұғалім шығармашылық шешімдерді ұсыну мен оқушылардың бір ғана дұрыс жауап іздемейтінін түсіну арасындағы тепе-теңдікке қол жеткізуі керек.

Мұғалімдер үшін сыныптан тыс уақытта оқушылардың қызығушылықтарын, идеялары мен оқиғаларын бағалау және енгізу өте маңызды. Бұл мектептегі бұл пән тек оқушыларға белгілі нәрсені көрсетуі керек дегенді білдірмейді. Ең жақсы оқыту оқушылардың бейнелеу өнері туралы түсініктерін кеңейтуге және әртүрлі өнер, қолөнер және дизайн арасындағы байланысты көруге көмектесетін нәрсе болып саналады.

«Көркем еңбек» пәні бойынша оқытудағы тиімді саралау әркімнің мүдделерін ескеруді және олардың іске асырылуын білдіреді.

Бейнелеу өнерінің әсерлі және шабыттандыратын мұғалімі болу оңай емес. Оқушыларға жұмысты орындаудың әртүрлі деңгейлерін жасауға көмектесетін стратегияларды тиімді саралау және ұсыну - мұның бәрі модельдеуге және дамытуға арналған оқытудың ең жоғары деңгейі.

Мұғалімдер оқушылардың жұмыстарына техника мен идеялар тұрғысынан әсер ететін суретшілердің, шеберлер мен дизайнерлердің жұмыстарын зерттеп, әртүрлі мәдениеттер, орындар мен уақыт кезеңдері туралы білімдері мен түсініктерін кеңейте отырып, оқу ортасын жасайды.

Сыныпта көрнекі түрде бай және ынталандыратын оқу ортасы болуы керек, әр түрлі ынталандыруларға жауап ретінде оқушылардың әр түрлі көркемдік көріністері болуы керек. Бұл өнер туралы сөйлесуді, сұрақтар қоюды және басқа пікірлерді тыңдауды қамтиды; өз көркем туындыларымен және басқалардың көркем шығармаларымен сыни тұрғыдан айналысу. Бейнелеу өнері туралы барлық осы идеяларды мұғалімдер бейнелеу өнері мен технология сабағында оқу үлгерімін арттырудың тиімді дағдылары мен практикалық стратегиялары бар екендігіне сенімді болу үшін оқыту аясында тұжырымдап, талқылауы керек.

### **Пайдаланылған әдебиеттер**

1. Назарбаев Н.Ә. Жаңа әлемдегі жаңа Қазақстан. Қазақстан Республикасы Президентінің 2007 жылғы 1 наурыздағы жолдауы - Алматы: Казахстанская правда, 2007 ж. - No 33 (25278). - С.2
2. Назарбаев Н.Ә. Қазақстанның әлеуметтік жаңғыртылуы: Жалпыға Ортақ Еңбек Қоғамына қарай жиырма қадам. Қазақстан Республикасы Президентінің бағдарламалық мақаласы Н.Ә. Назарбаев 2012 жылғы 10 шілдеде - Алматы: Казахстанская правда, 2012. - No218-219. - Б.2-4